

perioden 1840-1940. Bogens to første artikler har tidligere været trykt, men er centrale i forsøget på at definere, hvad der forstås ved en stationsby. Dette forsøg på en definition (med de vanskeligheder, det indebærer) koncentrerer og redegøres der for på en klar og overskuelig måde i afsnit 3 »Stationsbyen – definition«. Afsnit 4 er et i sin form og indhold interessant afsnit, idet det består af et katalog med emner, som kan behandles i forbindelse med et forskningsprojekt omkring stationsbyen. Et sådant oplæg kan naturligvis ikke stå alene, men kræver en forklaring, som der også blev givet på seminaret i forbindelse med en mundtlig forelæggelse, som er refereret i bogen. Afsnit 5 redegør for de hovedarkivgrupper, der vil kunne have interesse i forbindelse med et forskningsprojekt om stationsbyen. I dette afsnit opregnes der et utal af muligheder for at finde arkivmateriale, der vedrører stationsbyen, og der er her tale om en værdifuld koncentration af oplysninger for den, der vil give sig i kast med stationsbyundersøgelser. Også dette afsnit er udbygget med en mundtlig redegørelse, der giver værdifulde vink. Dette mangler desværre i afsnit 6, litteraturvejledning, hvor det kunne have været interessant at få en nærmere karakteristik af den på listen medtagne litteratur. Afsnit 7 kan nærmest betegnes som en delrapport over den vestjyske stationsby, et projekt der startede i 1978. Der redegøres her for, hvad man har foretaget sig, og hvad man agter at foretage sig; slutresultatet af denne undersøgelse kan vise sig interessant, især hvis der i undersøgelsen, hvilket oplægget antyder, medtages en del af de emner, der er opregnet i denne bogs afsnit 3. Den foreliggende bog viser, at stationsbyen kan blive et godt forskningsprojekt, og det indsamlede mate-

riale til seminaret danner en god basis for et videre studium.

Henrik Vedel-Smith

Chr. Jacobsen: *Gudenå – fiskeri, pramfart, kraftværk*. (Hist. Samfund f. Viborg Amt, 1981). 155 s., 85 kr.

Bogen er oprindelig udsendt i artikelform i årbogen »Fra Viborg Amt«. Der indledes med en beskrivelse af åens tilblivelse og placering i landskabet. Så følger et afsnit om fiskeri med ålegårde og laksegårde, før læseren når frem til bogens vel nok mest fascinerende del, afsnittet om pramfarten. Da sejladsen sygnede hen, udkonkurreret af jernbanen, var der allerede nye planer klar til udnyttelse af åen: Etableringen af den kunstige sø ved Tange og vandkraftstationen.

Forfatteren har på det nærmeste forsøgt at lave en åens kulturhistorie, men desværre mangler den sidste del. Åens delvise ødelæggelse som følge af forurening, inddæmninger og udretninger og dens moderne funktion som kloak. Vi mangler derfor endnu en Gudenåens kulturhistorie.

Henrik Fode

Historiske huse i Aarsdale Fiskerleje, udarbejdet og tilrettelagt af Nationalmuseets 2. afd. ved Hanne Christensen, Robert Egevang og Gunvor Petersen. (Nationalmuseets Forlag, 1980). 192 sider, ill.

Til Nationalmuseets publikationsrække om historiske huse i købstæder og en enkelt landsby slutter sig nu en bog om et fiskerleje. Der er primært tale om en bygningshistorisk beskrivelse af de enkelte huse i Aarsdale Fiskerleje